https://wordlyknowledge.uz/index.php/gpble
Qabul qilingan sana: 07.12.2025
Nashr etilgan sana: 30.01.2026

Zilola Mamataliyeva Abdulfaiz qizi
PhD doktorant,
Andijan Davlat Texnika Instituti
mamataliyevazilola0211@gmail.com , abdulzilola@gmail.com
+998 94 558 32 32
Ilmiy rahbar:
t.f.d., professor **Sharipov Kongratbay Avezimbetovich**

INNOVATSION TA'LIM MUHITIDA YOSH TADQIQOTCHILARNI ILMIY IZLANISHLARGA JALB ETISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-oktyabrdagi PF-5847-sonli Farmoni hamda 2023-yil 11-sentyabrdagi PF-158-sonli “O‘zbekiston–2030” strategiyasi hujjatlarida belgilangan oliy ta’limni modernizatsiya qilish, fan–ta’lim–ishlab chiqarish integratsiyasini kuchaytirish va yosh tadqiqotchilarni qo‘llab-quvvatlashga oid ustuvor vazifalar tahlil qilinadi. Tadqiqotda innovatsion ta’lim muhiti sharoitida yoshlarni ilmiy izlanishlarga jalb etishning zamonaviy yondashuvlari, xususan, mentorlik, raqamli pedagogika, loyiha asosidagi ta’lim va ilmiy-innovatsion klublar faoliyati asosida samaradorlikni oshirish imkoniyatlari o‘rganiladi. Maqola natijalari yosh tadqiqotchilarni amaliy izlanishlarga yo‘naltirish va ularni davlat tili asosida ilmiy faoliyatga jalb etish mexanizmlarini taklif etadi. Maqola innovatsion ta'lim muhitida yosh tadqiqotchilarni ilmiy izlanishlarga jalb etishning zamonaviy yondashuvlarini o‘rganishga qaratilgan. Tadqiqotda, yosh olimlarni ilmiy faoliyatga jalb qilishda samarali usullar va innovatsion texnologiyalarni qo‘llashning ahamiyati tahlil qilinadi. Yosh tadqiqotchilarning ilmiy izlanishlarga bo‘lgan qiziqishini oshirish uchun ta’lim tizimidagi yangiliklar, onlayn

https://wordlyknowledge.uz/index.php/gpble
Qabul qilingan sana: 07.12.2025
Nashr etilgan sana: 30.01.2026

platformalar va ilmiy-texnologik xususiyatlarning rolini ko‘rsatadi. Tadqiqot O‘zbekiston oliy ta’lim tizimida raqobatbardosh, innovatsion fikrlashga ega kadrlarni tayyorlash jarayonini takomillashtirishga hissa qo‘shadi.

KALIT SO‘ZLAR

innovatsion ta’lim muhiti, yosh tadqiqotchilar, fan–ta’lim–ishlab chiqarish integratsiyasi, raqobatbardosh kadrlar, mentorlik, raqamli pedagogika.

СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К ВОВЛЕЧЕНИЮ МОЛОДЫХ ИССЛЕДОВАТЕЛЕЙ В НАУЧНУЮ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В УСЛОВИЯХ ИННОВАЦИОННОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЫ

АННОТАЦИЯ

В статье рассматриваются приоритетные направления, обозначенные в Указах Президента Республики Узбекистан № ПФ-5847 (2019 г.) и № ПФ-158 (2023 г.) по развитию системы высшего образования, обеспечению интеграции науки, образования и производства, а также поддержке молодых исследователей. Исследование направлено на определение современных подходов к вовлечению молодежи в научно-исследовательскую деятельность в условиях инновационной образовательной среды. Анализируются возможности повышения эффективности научной активности через менторство, цифровую педагогику, проектное обучение и деятельность научно-инновационных клубов. Статья посвящена исследованию современных подходов привлечения молодых исследователей к научной деятельности в инновационной образовательной среде. В статье рассматриваются эффективные методы и использование инновационных технологий для вовлечения молодежи в научные исследования. Особое внимание уделяется роли новшеств в образовательной системе, онлайн-платформам и научно-техническим особенностям, которые способствуют повышению интереса молодежи к научной работе. В статье предложены практические механизмы привлечения молодых ученых к исследовательской

https://wordlyknowledge.uz/index.php/gpble
Qabul qilingan sana: 07.12.2025
Nashr etilgan sana: 30.01.2026

работе на государственном языке, что способствует формированию конкурентоспособных, инновационно мыслящих кадров.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА

инновационная образовательная среда, молодые исследователи, интеграция науки–образования–производства, конкурентоспособные кадры, менторство, цифровая педагогика.

MODERN APPROACHES TO ENGAGING YOUNG RESEARCHERS IN SCIENTIFIC RESEARCH WITHIN AN INNOVATIVE EDUCATIONAL ENVIRONMENT

ABSTRACT

This article analyzes the priority areas outlined in the Presidential Decrees of the Republic of Uzbekistan PF-5847 (2019) and PF-158 (2023) aimed at modernizing higher education, strengthening the integration of science, education, and industry, and supporting young researchers. The study explores modern approaches to engaging youth in scientific research within an innovative educational environment, emphasizing mentorship, digital pedagogy, project-based learning, and research clubs as effective tools. The findings propose mechanisms for involving young scholars in research activities in the state language and linking them with real socio-economic needs. The article focuses on the modern approaches to engaging young researchers in scientific research within an innovative educational environment. It examines effective methods and the application of innovative technologies to involve youth in scientific activities. The role of innovations in the education system, online platforms, and the scientific-technical characteristics that enhance young researchers' interest in scientific work are highlighted. The paper contributes to improving the process of preparing competitive and innovative-minded specialists within Uzbekistan’s higher education system.

KEYWORDS

https://wordlyknowledge.uz/index.php/gpble
Qabul qilingan sana: 07.12.2025
Nashr etilgan sana: 30.01.2026

innovative educational environment, young researchers, science–education–industry integration, competitive specialists, mentorship, digital pedagogy.

KIRISH

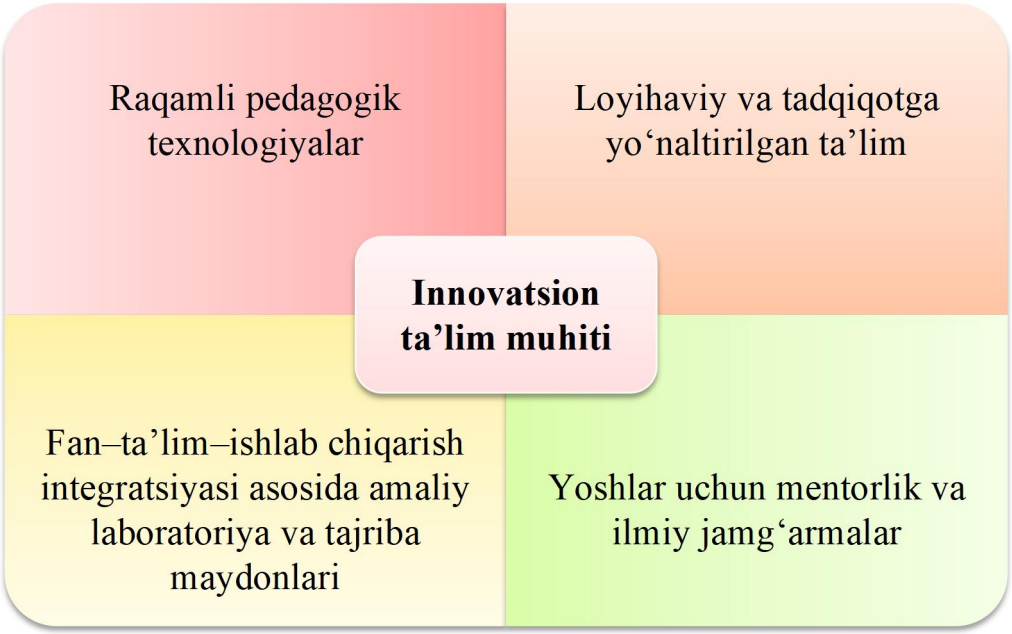
Bugungi kunda xalqaro raqobatbardoshlik, iqtisodiyotni rivojlantirish va intellektual salohiyatni oshirish hamda ijtimoiy soha va iqtisodiyot tarmoqlarining ehtiyojlariga javob beruvchi kadrlar tayyorlash muammolari har bir davlat, xususan, O‘zbekiston uchun muhim ustuvor yo‘nalishlardan biridir. 2023-yil 11-sentabrdagi PF-158 sonli farmon bilan tasdiqlangan “O‘zbekiston-2030 strategiyasi” davlat ta’lim tizimi va oliy ta’limni ijtimoiy-iqtisodiy ehtiyojlar bilan moslashtirish, fan-ta’lim-ishlab chiqarish integratsiyasini mustahkamlash, ilmiy izlanishlar samaradorligini oshirish, raqobatbardosh kadrlar tayyorlash hamda davlat tiliga e’tiborni kuchaytirish — shu jumladan yosh tadqiqotchilarni qo‘llab-quvvatlash kabi ustuvor yo‘nalishlarni belgilab berdi. Shu bilan birga, 2019-yil 8-oktyabrdagi PF-5847-sonli “Oliy ta’lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish Konsepsiyasi” hujjati oliy ta’lim muassasalarining ijtimoiy soha va iqtisodiyot ehtiyojlariga moslashuvi, ilm-ta’lim-ishlab chiqarish integratsiyasi, ta’limning sifatini oshirish va innovatsion fikrlashni rivojlantirishni maqsad qilgan. Shu sababli, pedagogika fanlari kontekstida innovatsion ta’lim muhiti yaratish orqali yoshlarga ilmiy izlanishlarda faol ishtirok etish imkoniyatlarini kengaytirish dolzarb vazifa hisoblanadi.

Maqolaning maqsadi: innovatsion ta’lim muhitida yosh tadqiqotchilarni ilmiy izlanishlarga jalb etishning zamonaviy yondashuvlarini aniqlash, O‘zbekistonda amaliy jihatdan qo‘llanilishi mumkin bo‘lgan model va strategiyalarni taklif etish. Tadqiqotning ilmiy yangiligi shundaki, u pedagogika fanlari nuqtai nazaridan oliy ta’limda fan-ta’lim-ishlab chiqarish integratsiyasi va yosh tadqiqotchilarni qo‘llab-quvvatlashga yo‘naltirilgan ta’lim muhiti yaratish bo‘yicha kompleks yondashuvni taklif etmoqda. Amaliy ahamiyati esa shundaki, tadqiqot natijalari yuqorida tilga olingan hujjatlardagi ustuvor yo‘nalishlar bilan

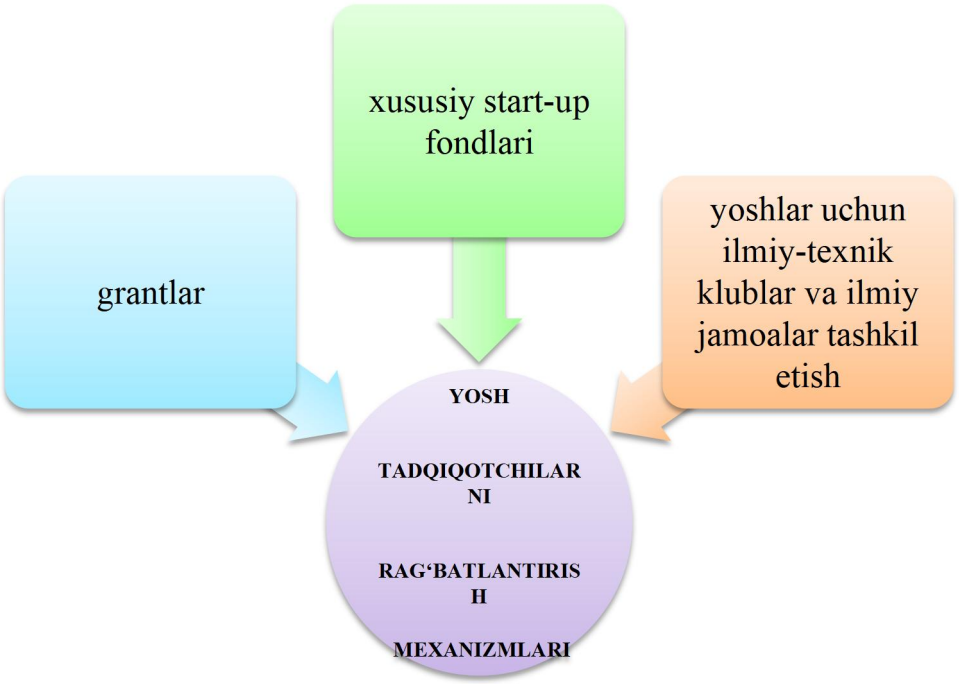
https://wordlyknowledge.uz/index.php/gpble
Qabul qilingan sana: 07.12.2025
Nashr etilgan sana: 30.01.2026

bog‘liq oliy ta’lim muassasalarida yosh tadqiqotchilarni jalb qilish va qo‘llab-quvvatlash bo‘yicha amaliy tavsiyalar shaklida berilishi mumkin.

Yosh tadqiqotchilarni jalb qilish uchun oliy ta’lim muassasalarida **innovatsion ta’lim muhitini** yaratish zarur.

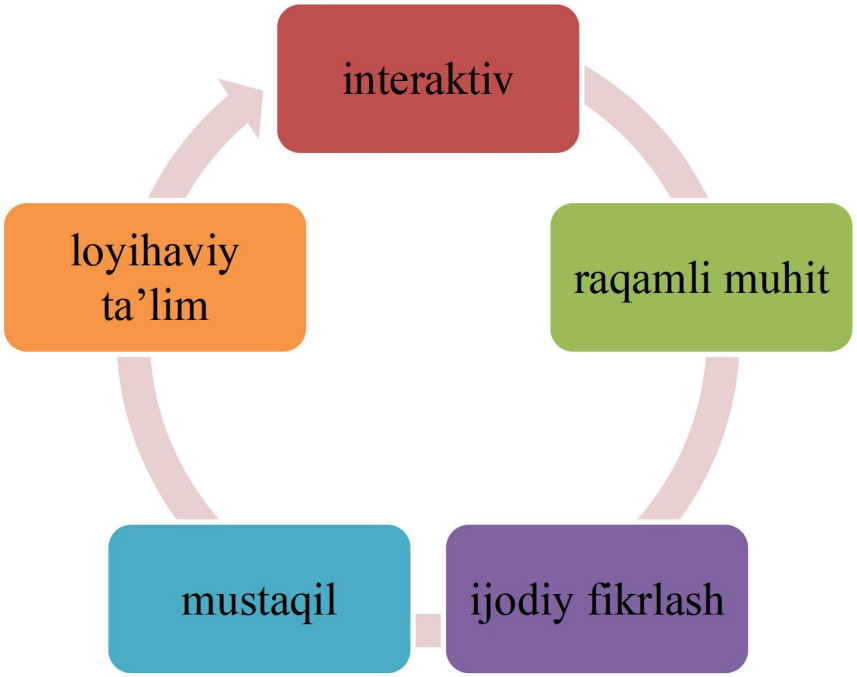
1-rasm. Innovatsion ta’lim muhiti

2- rasm. Ta’lim muassasasi ichida yosh tadqiqotchilarni rag‘batlantirish mexanizmlari

https://wordlyknowledge.uz/index.php/gpble
Qabul qilingan sana: 07.12.2025
Nashr etilgan sana: 30.01.2026

Fan–ta’lim–ishlab chiqarish integratsiyasini ta’minlash orqali yosh tadqiqotchilarni real iqtisodiy muammolarni yechishga yo‘naltirish va amaliy tadqiqotlarni qo‘llab-quvvatlash imkonini yaratish muhimligi urg`ulandi. [2], [3]. Bu esa “O‘zbekiston-2030 strategiyasi” va “Oliy ta’limni rivojlantirish Konsepsiyasi”dagi ustuvor yo‘nalishlarga to‘liq mos keladi. Davlat tilida ilmiy izlanishlar olib borishni rag‘batlantirish — bu milliy o‘zlikni mustahkamlash va kadrlar tayyorlash sifatini oshirish jihatidan muhim ekanligi aniqlangan.

3- rasm. Yosh tadqiqotchilarni ta’lim muhitiga moslashtirish uchun o`ziga xos talablar

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, yosh tadqiqotchilarni oliy ta’lim tizimida muvaffaqiyatli jalb etish uchun, bir tomondan, ta’lim muassasasining ichki mexanizmlari (mentorlik, grant-dasturlar, ilmiy klublar), boshqa tomondan esa “ta’lim-fan-ishlab chiqarish” integratsiyasi orqali amaliy jihatdan iqtisodiyot ehtiyojlari bilan bog‘liq izlanish imkoniyatlarini yaratish muhimdir. Bu jihatdan, “Oliy ta’limni rivojlantirish Konsepsiyasi”da oliy ta’lim muassasalarida ijtimoiy soha va iqtisodiyot tarmoqlari ehtiyojlarini hisobga olgan holda kadrlar tayyorlash vazifasi belgilangan, shuningdek, fan, ta’lim va ishlab chiqarish o‘rtasida mustahkam bog‘lanish zarurligi ta’kidlangan. Shunday ekan, innovatsion ta’lim

https://wordlyknowledge.uz/index.php/gpble
Qabul qilingan sana: 07.12.2025
Nashr etilgan sana: 30.01.2026

muhitida yosh tadqiqotchilarning faoliyatini qo‘llab-quvvatlash va raqobatbardosh kadrlar tayyorlash jarayonlari ham bu hujjatlardagi ustuvor yo‘nalishlarni mustahkamlaydi. Masalan, O‘zbekistonda “Akademik mobility dasturi” orqali yosh olimlarga zamonaviy laboratoriyalarda ish olib borish imkoniyati berilmoqda. [7] Shu bilan birga, universitetlarda “Yosh olimlar maktabi”, ilmiy-texnik klublar va start-up markazlari tashkil qilinmoqda. Bu tadbirlar yosh tadqiqotchilarni ilmiy izlanishlarga jalb qilishda muhim rol o‘ynaydi.

Shuni ta’kidlash lozimki, pedagogika fanlari nuqtai nazaridan ta’lim muhitini innovatsion qilish yosh tadqiqotchilarning ilmiy salohiyatini oshirishga xizmat qiladi. Bu jihatdan quyidagi yondashuvlar tavsiya etiladi:

- Mentor-mentee tizimi: yosh tadqiqotchilarni tajribali olimlar bilan biriktirish va ularning ilmiy izlanish jarayonidagi faoliyatini kuzatib borish.
- Loyiha-ta’lim modelini joriy etish: talaba yoki magistr yoshlari amaliy loyiha asosida tadqiqot olib borishi, ishlab chiqarish bilan bog‘liq muammo yuzasidan ilmiy izlanishlar amalga oshirishi.
- Ilm-ta’lim-ishlab chiqarish integratsiyasi: oliy ta’lim muassasasi–ilmiy tashkilot–ishlab chiqarish korxonasi o‘rtasida hamkorlikni yo‘lga qo‘yish, yosh tadqiqotchilarga real muammolarni tahlil qilish imkonini berish.
- Raqamli va interaktiv ta’lim vositalarini keng joriy etish: yoshlar uchun motivatsiyani oshirish, ularning mustaqil va ijodiy fikrlashini shakllantirish.

Biroq, ushbu yondashuvlarni joriy etishda muayyan to‘siqlar ham bor — masalan, oliy ta’lim muassasalarida ilmiy-tadqiqot infratuzilmasi ba’zan yetarli emasligi, yosh tadqiqotchilar uchun grant va ilmiy-texnik bazalar cheklanganligi, shuningdek, mentorlik tizimining tizimlashtirilmaganligi. Shu sababli oliy ta’lim muassasalarida innovatsion ta’lim muhitini barqaror tashkil etish – strategik jihatdan muhim.

XULOSA

Yosh tadqiqotchilarni innovatsion ta’lim muhitida ilmiy izlanishlarga jalb etish – bu faqat yoshlarni fakultetga qabul qilishdan iborat emas, balki ular uchun

https://wordlyknowledge.uz/index.php/gpble
Qabul qilingan sana: 07.12.2025
Nashr etilgan sana: 30.01.2026

ilmiy-izlanish faoliyatini olib borish uchun imkoniyatlar yaratish, mentorlik va hamkorlik infratuzilmasini tashkil etish, amaliy loyiha va ishlab chiqarishga yo‘naltirilgan tadqiqotlarni amalga oshirish hamdir. Mazkur yondashuvlar “O‘zbekiston-2030 strategiyasi” hamda “Oliy ta’limni rivojlantirish Konsepsiyasi”ga mos keladi va oliy ta’lim muassasalarida pedagogika fanlari bo‘yicha innovatsion fikrlashga ega, raqobatbardosh kadrlar tayyorlashga xizmat qiladi. Kelgusida tajribali oliy ta’lim muassasalarida ushbu modelni sinovdan o‘tkazish va yosh tadqiqotchilarni jalb qilish natijalarini statistik jihatdan tahlil qilish tavsiya etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Karimova F. X., Hakimova M. F. “Specific Aspects of Forming the Professional Competence of Students in The Process of Higher Education Based on the Innovation Approach: Detailed method and Result Analysis.” *ASEAN Journal of Educational Research and Technology*, Vol. 2(3), 2023. [8]
2. “The role of digital pedagogies and technology integration in higher education: A focus on Uzbekistan.” *International Scientific Innovation Research Conference*, Vol. 1 No. 7, 2024. [7]
3. Kamalova D. I., Omonboyeva M. E. “The Role of Pedagogical Competencies in Increasing Technical Knowledge of Higher Education Students.” *Uzbek Scholar Journal*, Vol. 24, 2024. [4]
4. “Processes of Researching and Implementing Innovative Pedagogical Technologies by Future Teachers.” *IMRAS*, Vol. 8(5), 2025. [5]
5. Khakimova M. F. et al. “Opportunities of Innovation Technologies in Higher Education.” *International Journal on Integrated Education*, 2025. [21]
6. “Issues of Development of Modern Forms Innovative Pedagogical in Higher Education.” *Konferensiyalar | Conferences*, Vol. 1 No. 13, 2024. [9]

https://wordlyknowledge.uz/index.php/gpble
Qabul qilingan sana: 07.12.2025
Nashr etilgan sana: 30.01.2026

7. “Youth as Researchers Project in Central Asia.” UNESCO news release, 2025. [7]
8. “Innovative Training Camp for Talented Young Food Scientists from Uzbekistan (Project ECAMPUZ).” *Perspectives of Higher Education Development*, Vol. 15 No. 1, 2024.